

СИЛАБУС ВИБВРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ

Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Соціально-гуманітарних наук
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова компонента освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти
Рекомендовано для спеціальностей	Для всіх ОПП запроваджених ДУІТЗ
Форма навчання	Денна, заочна

Викладач

Шиліна Наталія Євгенівна
shylinanataliia@gmail.com

Доцент кафедри соціально-гуманітарних наук,
Кандидат педагогічних наук, доцент

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни

Курс призначений для отримання знань про методи дослідження і пізнання психіки, її проявів та властивостей, особливостей формування та розвитку особистості, для оволодіння навиками організації, проведення та оформлення дослідження. Курс дозволить сформувати навички вибору доцільних методів вивчення психологічних феноменів та вміння проводити дослідження та оформлювати їх у науковому вигляді.

Навчання спрямовано на:

1. Аналіз сучасних теорій та парадигм у педагогіці та психології з метою розуміння їх впливу на освітню практику.
2. Розгляд інноваційних методик і педагогічних підходів у викладанні та навчанні.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Вивчення основних психологічних аспектів розвитку та навчання студентів на рівні вищої освіти. 4. Аналіз питань психологічного супроводу студентів у навчальному процесі, включаючи питання мотивації, саморегуляції та психологічного благополуччя. 5. Розробка педагогічних і психологічних планів і програм для магістрів. 6. Вивчення питань педагогічної етики та професійної відповідальності у вищій освіті. 7. Вивчення досліджень та наукових робіт у сфері педагогіки та психології для подальшого впровадження нових підходів у вищій освіті.
Мета дисципліни	– формування загальнопрофесійної компетентності майбутніх спеціалістів шляхом розвитку теоретичного психолого-педагогічного мислення для наукового осмислення сучасної реальності; формування власної психолого-педагогічної позиції на основі усвідомлення сутнісних характеристик освітнього процесу і осмислення педагогічного досвіду.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>ЗКЗ1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗКЗ3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗКЗ5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).</p>
Результати навчання	ПРН2. Інтегрувати фундаментальні та спеціальні знання для розв’язування складних задач інформаційної безпеки та/або кібербезпеки у широких або мультидисциплінарних контекстах.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС 90 годин). Для денної форми навчання: лекції – 14 годин, практичні заняття – 8 години, самостійна робота – 70 годин.
Форма підсумкового контролю	Залік
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 1-му семестрі (1–18 тижні)

Програма дисципліни

Тема 1.	<p>Цілі та завдання психолого-педагогічної підготовки.</p> <p>Психологія і педагогіка як науки. Походження термінів «психологія» та «педагогіка». Предмет вивчення психології і педагогіки, її завдання. Зв’язок з іншими науками гуманітарного та природничо-наукового змісту.</p> <p>Основні галузі психології та педагогіки. Їх специфіка. Методи наукового дослідження.</p> <p>Базові категорії педагогіки: "розвиток", "виховання", "освіта". Розкриття поняття розвитку через виховання. Виховання в</p>
----------------	---

	широкому й вузькому значенні. Саморозвиток особистості як детермінований закон природного й соціального буття.
Тема 2.	<p>Історія виникнення і розвитку наук. Основні зарубіжні психолого-педагогічні концепції.</p> <p>Історичні етапи розвитку науки. Психологія як наука про душу (антична психологія (Платон, Аристотель), психологія середньовіччя, психологія в епоху Відродження). Психологія як наука про свідомість (XVII – IX ст.). Психологія як наука про поведінку (XX ст.). Психологія як наука про психіку. Основні психологічні школи: структуралізм, функціоналізм, біхевіоризм, фрейдизм, гештальтпсихологія. Розвиток педагогічних ідей. Зародження педагогічної думки у Стародавній Греції. Педагогічні ідеї Середньовіччя. Розвиток педагогічних ідей у епоху Відродження. Педагогічна думка в Новий час. Зародження і розвиток педагогічної думки в Україні</p>
Тема 3.	<p>Особистість. Структура особистості. Розвиток особистості.</p> <p>Поняття особистості. Співвідношення понять «особистість», «індивід» та «індивідуальність».</p> <p>Теорії особистості: психодинамічні (З. Фрейд, Г. Юнг, А. Адлер), гуманістичні (А. Маслоу), соціокультурна (К. Хорні), диспозиційний напрямок (Г. Олпорт, Р. Кеттел, Г. Айзенк), Его-психологія (Е. Фромм), когнітивний напрямок (Д. Келлі), біхевіоризм..</p> <p>Психологічні характеристики особистості. Структура особистості.</p> <p>Самосвідомість і Я-концепція. Рушійні сили формування і розвитку особистості: біогенетична концепція, соціргенетична концепція, теорія конвергенції.</p> <p>Соціалізація особистості. Три середовища соціалізації особистості: діяльність, спілкування і пізнання. Стадії соціалізації: до трудова, трудова і післятрудова. Здібності, задатки й індивідуальні відмінності людей. Види здібностей: природні і специфічні, загальні і спеціальні, теоретичні і практичні, навчальні і творчі. Рівні розвитку здібностей: обдарованість, геніальність, талант.</p>
Тема 4.	<p>Свідомість і самосвідомість. Поняття «Я-Концепції», шляхи її формування.</p> <p>Самосвідомість і Я-концепція. Рушійні сили формування і розвитку особистості: біогенетична концепція, соціргенетична концепція, теорія конвергенції.</p> <p>Соціалізація особистості. Три середовища соціалізації особистості: діяльність, спілкування і пізнання. Стадії соціалізації: до трудова, трудова і післятрудова. Здібності, задатки й індивідуальні відмінності людей. Види здібностей: природні і специфічні, загальні і спеціальні, теоретичні і практичні, навчальні і творчі. Рівні розвитку здібностей: обдарованість, геніальність, талант.</p>
Тема 5.	<p>Навчання та виховання – шляхи розвитку особистості.</p> <p>Сутність і особливості виховного процесу (чотири ознаки виховання: цілеспрямованість впливу; соціальна спрямованість у вигляді наявності зразка; наявність певної системи виховних впливів; освоєння людиною соціального досвіду й розвиток його</p>

	<p>особистості й індивідуальності).</p> <p>Виховання як цілісний процес. Закономірності й принципи виховання. Засоби, методи й форми виховання. Виховання й перевиховання. Мета виховання. Основні напрямки виховної роботи.</p>
Тема 6.	<p>Дидактика як наука. Методи та форми навчання у вищій школі.</p> <p>Сутність, основні етапи і функції навчання як елемента педагогічного процесу. Структура та організація процесу навчання</p> <p>Закони, закономірності та принципи навчання Методи навчання та одержання інформації. Репродуктивні та продуктивні методи навчання.</p> <p>Види навчання. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю організації навчання. Організаційні форми процесу навчання. Форми навчання у загальноосвітніх закладах. Форми навчання у вищій школі.</p> <p>Особливості навчально-освітньої діяльності у вищій школі, основні методи навчання (лекція, практичне заняття, семінарське заняття, лабораторне заняття), основні форми навчання.</p>
Тема 7.	<p>Спілкування та міжособистісні стосунки. Педагогічне спілкування.</p> <p>Поняття спілкування як способу передачі інформації від одного суб'єкта до іншого. Сторони спілкування: комунікативна, інтерактивна, перцептивна. Зміст, мета і засоби спілкування. Види спілкування: за змістом (матеріальне, когнітивне, мотиваційне, діяльнісне), за засобами (безпосереднє і опосередковане, пряме і непряме, ділове і особистісне, інструментальне і цільове, вербальне і невербальне).</p> <p>Поняття техніки та прийомів спілкування. Комунікативна компетенція людини. Поняття зворотнього зв'язку. Поняття тактики, кінестіки, проксемики (зони дистанції у людському спілкуванні: інтимна, особиста, соціальна, публічна). Спілкування як сприйняття людьми один одного. Типи і механізми психологічного впливу.</p> <p>Поняття та сутність педагогічного спілкування. Сфери педагогічного спілкування. Стиль і культура педагогічного спілкування. Стили педагогічного керівництва.</p> <p>Пізнання педагогом учнів. Причини неправильного сприйняття.</p>

Список рекомендованих джерел

Основна:

1. Шиліна Н.Є. Основи психології. Модуль І. Навчально-методичний посібник для студентів усіх спеціальностей – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2007. – 130с.
2. Шиліна Н.Є. Педагогіка. Модуль І. Людина в системі навчально-виховного та освітнього процесу: теорія та практика., Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. – 210с.
3. М'ясоїд П.А. Загальна психологія. – К., 2002
4. Психологія/За ред.. Ю.А. Трофімова. – К., 200

Додаткова:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. – К.,1989- 218 с.
2. Богданова І.М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя: Монографія. – Одеса: Маяк, 1998. – 284 с.
3. Вишневський О.І., Кобрій О.М., Чепіль М.М. Теоретичні основи педагогіки: Курс лекцій /За ред. Вишневського О.І. – Дрогобич: Відродження, 2001. – 268 с.
4. Волкова Н.П. Педагогіка. – К., 2001. – С. 234 –240.
5. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: «Академія», 2001 –576 с.
6. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія: Навч. пос. – К.: Вища школа, 1995 – 237 с.
7. Лозова В.І., Москаленко П.Г., Троцько Г.В. Педагогіка. Розділ “Дидактика” - К.:ІСДОУ, 1993. – 140 с.
8. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. – К., 1999. – С. 89-108.
9. Педагогіка. Навчальний посібник. – Одеса: ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2001 – 357 с.
10. Фіцула М.М. Педагогіка. – К., 2000. – С.147-154.
11. Фіцула М.М. Педагогіка.: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. – К.: “Академія”, 2001. – 528 с.
12. Щербань П.М. Прикладна педагогіка. – К.: Вища шк., 2002. – С.54-55.

Інформаційні ресурси

1. https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/Index.php
2. <https://royallib.com/search/>

Інформація про консультації

Щопонеділка у вересні-грудні 2025 року з 14³⁰ до 16⁵⁰ год., ауд. 226 – доц. Шиліна Н.Є.

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано	Нарахування балів	Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D				
60-63	E	Задовільно			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати програму **Unicheck**.

Умови зарахування пропущених занять:

Інші умови: Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle.